

TEHTÄVÄVINKKEJÄ MATERIAALIEN HYÖDYNTÄMISEEN

Pekan tarina

Kartoita ryhmän tietotasoa kysymällä, mitä heille tulee ensimmäisenä mieleen sanoista ”henkilökohtainen budjetointi. Ajatuksia ei tarvitse vielä purkaa ääneen. Tämän pohdinnan tarkoitus on saada osallistujat tunnistamaan omia ajatuksiaan aiheeseen liittyen. Uuden tiedon vastaanottaminen ja omien mahdollisesti väärin mielikuvien korvaaminen voi helpottua, jos ensin on hieman pohtinut asiaa. Pohdinnan jälkeen katsokaa video ”Pekan päivä” ja lukekaa Pekan tuoreita kuulumisia.

Seuraavaksi voit esittää kysymyksen: vastaako juuri kuulemasi asiat sitä mielikuvaa, mikä sinulla alussa oli henkilökohtaisesta budjetoinnista? Halutessasi voit pyytää osallistujia jakamaan ajatuksiaan esim. parin kanssa, pienessä ryhmässä tai kaikille osallistujille.

Simonin ja Keithin haastattelu.

Katso Simonin ja Keithin video, joka sisältää heidän ajatuksia ja suosituksia henkilökohtaisesta budjetoinnista. Englantilainen Simon Duffy on Centre for Welfaren johtaja ja perustaja ja hänet on palkittu useasti työstään henkilökohtaisen budjetoinnin edistämiseksi. Keith Etherington asuu Skotlannissa ja hän on sosiaalityöntekijänä ollut aktiivisesti ollut kehittämässä toimivaa henkilökohtaisen budjetoinnin järjestelmää Skotlannissa.

Videon katsottuanne voit pyytää osallistujia vastaamaan videota koskeviin kysymyksiin (yksin, pareittain tai ryhmissä). Jos mahdollista ja haluat, käykää ajatuksia läpi vielä koko ryhmän kesken.

Kysymyksiä, joita voi pohtia:

- Millä asioilla Simon ja Keith perustelevat henkilökohtaisen budjetoinnin tärkeyttä?
- Simon ja Keith nostivat esille asioita, mitkä tekevät henkilökohtaisen budjetoinnin toteuttamisesta vaikeaa – mitä ne asiat olivat?

Jos haluat, voitte katsoa tässä vaiheessa myös animaatiovideon.

Tarinoita henkilökohtaisen budjetoinnin toteutumisesta käytännössä.

Tutustu kokemuksiin henkilökohtaisesta budjetoinnista. Esimerkkitarinoiden tarkoitus on antaa osallistujille monta eri näkökulmaa samaan asiaan liittyen.

Tehtävää voi tehdä esimerkiksi näillä tavoilla:

- a) jaa ryhmä pienryhmiin. Yksi ryhmä lukee yhden esimerkkitarinan ja pohtii vastauksia kysymyksiin.
- b) jokainen lukee ja vastaa itsenäisesti kysymyksiin. Näin toimiessa kannattaa huolehtia siitä, että yksikään esimerkkitarina ei jää ilman lukijaa.

Kun tehtävä on tehty, kannattaa se purkaa vielä koko ryhmän kesken. Näin eri näkökulmat tulevat tutuksi kaikille.

Kysymyksiä, joita voi pohtia:

- Miksi yhdessä suunnittelemisen ja omien yksilöllisten suunnitelmien tekeminen on tärkeää?
- Millaisia haasteita suunnitelmien hyväksymisessä ja toteuttamiseen viemisessä voi olla?
- Kuinka voit tietää, onko henkilökohtaisesta budjetista ja sillä toteutetusta tuesta henkilölle hyötyä?

Huomio: Kolmas kysymys on tarkoitettu herättämään ajatuksia siitä, että kaikesta ei voi olla varma ja työntekijän täytyisi sietää epävarmuutta. Koskaan ei voi olla varma siitä, että henkilökohtaisen budjetoinnin suunnitelma toimii asiakkaan kanssa. Jokainen asiakas on yksilö, ja se mikä toimii toisella ei välttämättä toimi toisella – vaikka kummallakin olisi samat mielenkiinnon kohteet. Tällöin suunnitelmia vain tarvitsee muuttaa.

Tehtävä tukisuunnitelmien tekoon

Tukisuunnitelmatehtävän tarkoitus on laittaa osallistujat käytännössä miettimään sitä, millaisia asioita tukisuunnitelmaa tehdessä olisi hyvä miettiä. Ennen kaikkea tehtävän tarkoitus on laittaa miettimään mitä itse asiakkaan asemassa toivoisi ja haluaisi? Tarkoitus on, että jokainen pohtisi tehtävää ihmisen itsensä näkökulmasta. Tehtävässä korostuu henkilön tarpeiden ja toiveiden täyttäminen jotenkin toisin kuin nykyisessä tilanteessa toimitaan.

Tehtävässä on kolme erilaista tarinaa, joiden pohjalta tukisuunnitelmia voi tehdä. Käytettävissä on myös apukysymystaulukko tukisuunnitelman tekemiseen. Sitä ei ole pakko käyttää, mutta joitain osallistujia se voi helpottaa tehtävän tekemisessä.

Halutessaan tehtävän voi myös antaa kotitehtäväksi. Osallistujien kannalta olisi kuitenkin tärkeää, että heidän tekemänsä tukisuunnitelmat käytäisiin yhdessä läpi. Samasta tarinasta voi syntyä monia erilaisia tukisuunnitelmia, jotka voivat olla hyvin erilaisia toisiinsa verrattuna. On kuitenkin tärkeä tiedostaa se, että yksi suunnitelma ei ole yhtään sen parempi kuin toinenkaan. Tehtävään ei ole olemassa varmasti oikeaa vastausta. Mutta vain asiakaslähtöisellä työotteella on mahdollista löytää ratkaisu, joka oikeasti hyödyttää asiakasta.

Monivalintakysymykset ja yhteenveto

Monivalintakysymysten tarkoitus on varmistaa, ovatko osallistujat ymmärtäneet henkilökohtaisen budjetoinnin ydinasiat oikein. *Henkilökohtaisen budjetoinnin uhat ja mahdollisuudet* tehtävässä tarkoitus on tarkastella henkilökohtaista budjetointia realistisesta näkökulmasta. Loppukeskustelu mahdollistaa monien eri näkökulmien ja ajatusten kuulemisen, mikä voi edistää omaa oppimista.

Monivalintakysymyksiä

1. Henkilökohtaisen budjetoinnin päätarkoitus on
 - a) säästää valtion rahoja
 - b) mahdollistaa ihmisoikeuksien toteutuminen
 - c) yhdenmukaistaa sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita

2. Henkilökohtaisessa budjetoinnissa päätävävalta asioista on ennen kaikkea
 - a) asiakkaalla itsellään
 - b) asiakkaan läheisillä
 - c) asiakkaan asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä

Tosi vai epätosi- väittämät

3. Henkilökohtaisen budjetoinnin asiakkaaksi soveltuvat ainoastaan henkilöt, jotka kykenevät ilmaisemaan itseään selkeästi esimerkiksi puheella tai kirjoittamalla.
 - a) Tosi
 - b) Epätosi

4. Henkilökohtaisen budjetoinnin päämäärä on se, että henkilöllä on vastuu, vapaus ja velvollisuus päättää asioistaan samalla tavalla kuin kaikilla muillakin.
 - a) Tosi
 - b) Epätosi

5. Jos asiakas itse ei ota henkilökohtaista budjetointia puheeksi, ei hänelle tarvitse siitä kertoakaan.
 - a. Tosi
 - b) Epätosi

Kysymyksiä

6. Jos joku kysyisi sinulta mitä henkilökohtainen budjetointi on, mitä vastaisit? Kirjoita vastauksesi lyhyesti (3-5 lausetta)

7. Henkilökohtaisen budjetoinnin uhat ja mahdollisuudet
 - a) Mitä haasteita henkilökohtaisen budjetoinnin toteuttamisessa on? Mitkä asiat tekevät siitä vaikeita toteuttaa?
 - b) Voidaanko näihin haasteisiin vastata? Miten? Onko mahdollista toimia niin, että nämä haasteet ovat selätettävissä, eivätkä ne muodostu esteeksi koko toiminnalle?